

ZAŁĄCZNIKI DO STRONY

[Europejski Trybunał Praw Człowieka](#)

Europejski Trybunał Praw Człowieka (dalej: Trybunał) został powołany na mocy *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności*, tzw. Europejskiej konwencji praw człowieka (dalej: konwencja) jako instytucja stojąca na straży przestrzegania praw i gwarancji zawartych w Konwencji przez państwa członkowskie. Siedzibą Trybunału jest Strasburg. 1 maja 1993 r. Polska uznała jurysdykcję Trybunału.

Trybunał jest odpowiedzialny za implementację Konwencji w krajach członkowskich. Istotnym atrybutem Trybunału jest posiadanie uprawnień jurysdykcyjnych, w ramach których rozpatruje skargi międzypaństwowe oraz indywidualne.

Procedura skargowa

Skargę indywidualną do Trybunału może wnieść każda osoba, organizacja pozarządowa lub grupa jednostek, która uważa, że jej prawa zagwarantowane w Konwencji zostały naruszone przez państwo, będące stroną Konwencji. Aby skarga została uznana za dopuszczalną, musi spełnić konkretne warunki: skarga musi być złożona przeciwko państwu, członkowi Rady Europy; zarzut musi dotyczyć naruszenia jednego lub kilku praw chronionych przez Konwencję, osoba wnosząca skargę musi być ofiarą złamania postanowień konwencji i ponieść z tego tytułu znaczący uszczerbek. Trybunał nie jest instytucją odwoławczą od orzecznictwa sądów krajowych, nie uchyla orzeczeń sądów krajowych, tak więc niedopuszczalne są skargi, które jedynie wskazują na niezadowolenie skarżącego z wyroku zapadłego przed sądem krajowym. Przedmiot skargi, czyli naruszenie Konwencji, musi zaistnieć po dacie ratyfikacji Konwencji przez państwo, którego dotyczy skarga. Trybunał orzeka jedynie w sprawach, które wyczerpały krajowe środki odwoławcze.

Protokół nr 15 do Konwencji skraca z 6 do 4 miesięcy termin na wniesienie skargi do Trybunału, biegnący od dnia wydania ostatecznego orzeczenia w krajowym porządku prawnym w kontekście wymogu wyczerpania krajowych środków odwoławczych. Nowy, 4-miesięczny termin obowiązuje od 1 lutego 2022 r. Ma on zastosowanie wyłącznie do skarg, w których ostateczne orzeczenie krajowe zostało wydane 1 lutego 2022 r. albo po tej dacie. Zmiana terminu została przyjęta przez wszystkie 47 państw członkowskich Rady Europy.

Znajomość procedury skargowej ma ogromne znaczenie dla skuteczności dochodzenia swoich praw przed Trybunałem, przeważająca liczba skarg skierowanych do Trybunału zostaje bowiem odrzucona z powodów proceduralnych i zaliczona do grupy skarg niedopuszczalnych.

Na stronie Trybunału znajdziesz informacje [w jaki sposób prawidłowo złożyć skargę](#).

Wyroki Trybunału

Każde państwo będące sygnatariuszem Konwencji ma prawo powołać jednego sędziego na 9-letnią kadencję. Istotne jest, że sędziowie zasiadają w Trybunale we własnym imieniu, są więc niezależni i nie reprezentują interesów narodowych. Wyroki wydawane przez Trybunał są wiążące dla państw członkowskich. Nad ich właściwym wykonaniem nadzór sprawuje Komitet Ministrów RE. W przypadku stwierdzenia przez Trybunał naruszenia Konwencji, wyrokiem Trybunału państwo zobowiązane jest realizacji środków indywidualnych oraz środków generalnych. Środkami indywidualnymi są przede wszystkim świadczenia stanowiące zasądzone przez Trybunał zadośćuczynienie lub kwotę uzgodnioną w ramach zawartej ugody między stronami oraz ewentualny zwrot kosztów poniesionych przez skarżącego

na prowadzenie sprawy przed Trybunałem. Państwo zobowiązane jest także do zapewnienia ustania naruszenia i przywrócenia stanu sprzed zaistnienia naruszenia, np. cofnięcie nakazów wydalenia, które mogłyby narazić skarżących na ryzyko tortur lub złego traktowania w kraju przeznaczenia. Środki generalne natomiast mają na celu zaprzestania funkcjonowania w państwie stanu niezgodnego z Konwencją i wdrożenie środków zaradczych przed wystąpieniem niezgodności działań z konwencją w przyszłości. Polega przede wszystkim na wprowadzeniu zmian systemowych – zmiany prawa krajowego i praktyki jego stosowania, podjęcia działań edukacyjnych.

Wyroki Trybunału w tzw. sprawach policyjnych

Zasadnicze znaczenie dla właściwego funkcjonowania służb porządku publicznego ma znajomość i postępowanie zgodne z reżimem Konwencji. Szczególnej uwagi z racji wykonywanych czynności służbowych przez Policję wymagają zapisy art. 2 Konwencji „Prawo do życia”, art. 3 „Zakaz tortur”, art. 5 „Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego”, art. 8 „Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego”.

W ostatnich latach Trybunał stwierdzał między innymi naruszenia art. 2 i art. 3 w aspekcie materialnym oraz w aspekcie proceduralnym z uwagi na nieprzeprowadzenie przez władze efektywnego postępowania w związku z zarzutami skarżących. W celu wykonania wyroków, oprócz wypłacenia zadośćuczynienia skarżącemu, strona polska zrealizowała szereg środków generalnych wprowadzając nowe rozwiązania instytucjonalne, jak np. system ochrony praw człowieka w Policji. Wprowadzono zmiany legislacyjne, np. przyjęto zarządzenie w sprawie zasad etyki zawodowej policjanta, wprowadzono zmiany w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Podjęto równocześnie działania edukacyjne w celu kształtowania właściwych postaw, ale także związanych z praktyką wykonywania czynności służbowych przez policjantów.

Pełnomocnicy i zespoły ds. ochrony praw człowieka w jednostkach Policji dbają o włączanie tematyki Konwencji oraz orzecznictwa Trybunału do działań edukacyjnych podejmowanych w Policji, w tym programów szkoleń oraz publikacji. Podejmują także działania na rzecz upowszechniania Konwencji wśród policjantów i pracowników Policji, koordynują dystrybucję wyroków w środowisku policyjnym oraz publikują wybrane wyroki Trybunału na stronach internetowych jednostek Policji. Zespół ds. ochrony praw człowieka w Komendzie Głównej Policji koordynuje proces opracowywania planów lub raportów z działań podejmowanych na rzecz realizacji wyroków w ramach środków generalnych oraz bierze udział w pracach międzyresortowego Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Pliki do pobrania

Wyroki Trybunału uznane za wykonane

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Dzwonkowski przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Karbowniczek przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Lewandowski i Lewandowska przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Mrozowski przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Pieniak przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Polanowski przeciwko Polsce \(tylko wersja angielska\)](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Przemek przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Wasilewska i Kałucka przeciwko Polsce](#)

Wyroki Trybunału w trakcie wykonywania

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Doroż przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Kanciał przeciwko Polsce](#)

[Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Kuchta i Mętel przeciwko Polsce](#)

PLIKI DO POBRANIA

- 412.02 KB
- 470.63 KB
- 749.8 KB
- 423.33 KB
- 569.25 KB
- 316.42 KB
- 423.27 KB
- 443.37 KB